

Sygn. akt II S 220/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Wąsik (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Joanna Czernecka

SO Zbigniew Zgud

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2016 r. roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

skargi M. G. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie do sygn. akt VI C 75/13/S

postanawia

I. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie pod sygnaturą akt I C 75/13/S doszło do naruszenia prawa skarżącej M. G. (2) do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;

II. przyznać skarżącej M. G. (2) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie kwotę 2 000 zł (dwa tysiące złotych);

III. oddalić skargę w pozostałym zakresie;

IV. zwrócić skarżącej z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem zwrotu opłaty od skargi.

SSO Joanna Czernecka SSO Krzysztof Wąsik SSO Zbigniew Zgud

UZASADNIENIE

Skarżąca M. G. (1) złożyła skargę w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie do sygn. akt VI C 75/13/S oraz zasądzenia od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie kwoty 5 000 zł. Skarżąca zarzuciła, że sprawa toczy się już trzy lata, zostały przeprowadzone wszystkie dowody, a na rozprawie która odbyła się 10 miesięcy temu przesłuchano także wszystkich świadków oraz strony, nie ma więc zdaniem skarżącej prawnych przeszkód do zakończenia sprawy. Ponadto do przewlekłości postępowania miało dojść również przy rozpoznawaniu wniosku powódki o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie egzekucji lub postępowania wykonawczego.

Udział w sprawie zgłosił Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, który wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnieniu wskazał, że działania podejmowane w sprawie były terminowe i prawidłowe.

Wydawane w toku postępowania zarządzenia były przemyślane i porządkowały sprawę. Czas trwania postępowania jest usprawiedliwiony skomplikowaną materią i niejednoznaczными stanowiskami stron, zgłaszającymi dodatkowe żądania w trakcie postępowania. Jednocześnie analiza akt pozwala na ocenę, iż sprawie jest nadawany właściwy tok, a zgłoszone w skardze zarzuty skarżącej nie znajdują faktycznie potwierdzenia. Czas trwania sprawy jest zawsze związany z aktualnym stanem obciążenia referatu sędziego. Ten zaś w przypadku Sędzi Referent istotnie się zwiększył, podobnie jak w przypadku innych sędziów pełniących służbę w VI Wydziale Cywilnym i obecnie wynosi prawie 500 akt. W ocenie uczestnika obecny stan sprawy nie uzasadnia także wydania zaleceń w trybie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan sprawy.

Powód M. G. (3) złożył pozew w przedmiotowej sprawie w dniu 8 stycznia 2013 roku (k. 2), domagając się nakazania pozwanej M. G. (2), aby usunęła z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) zabudowania gospodarcze oraz słupki ogrodzenia zlokalizowane na części wyżej opisanej nieruchomości i wydała powodowi znajdującą się w jej posiadaniu wyżej opisaną część nieruchomości stanowiącą działkę nr (...) o pow. 4,21 m², a także aby usunęła z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) elementy ocieplenia budynku, położonego przy ul. (...), zlokalizowane na części opisanej wyżej nieruchomości, położonej przy jej zachodniej granicy i wydała powodowi znajdującą się w jej posiadaniu wyżej opisaną część nieruchomości stanowiącą działkę nr (...) o pow. 2,35 m². Zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2013 roku został wyznaczony na 11 kwietnia 2013 r. termin rozprawy, pozwanej doręczony odpis pozwu z załącznikami, a na termin rozprawy wezwani świadkowie (k. 31). W dniu 9 kwietnia 2013 roku pozwana złożyła odpowiedź na pozew, wskazując, że wymienioną w pozwie część działki nr (...) nabyła w dobrej wierze, a niezależnie od tego, że ta część stanowi jej własność z tytułu zasiedzenia oraz wskazała, że ocieplenie budynku wykonała za zgodą właściciela – powoda (k. 36). Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 roku Sąd dopuścił dowody z dokumentów, z zeznań świadków, z oględzin nieruchomości i z przesłuchania stron, odstąpił od przesłuchania świadków w tym dniu, zakreślił stronom termin 14 dni do zgłoszenia wszelkich twierdzeń, wniosków i dowodów, a celem przesłuchania świadków rozprawę odroczył z terminem na dzień 18 czerwca 2013 roku (k. 39). Na tym terminie został pominięty dowód z zeznań jednego świadka, a drugi świadek został przesłuchany. Przesłuchani zostali także powód i pozwana. Jednocześnie, wobec konieczności przeprowadzenia w sprawie rozgraniczenia nieruchomości stron, Sąd zakreślił stronom termin 5 tygodni (sprostowanie z dnia 6 sierpnia 2013 r. – k. 97) do zgłoszenia wszelkich twierdzeń i wniosków dowodowych na okoliczność przebiegu granicy między działkami (...) oraz zwrócił się do Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego w K. i Wydziału Ksiąg Wieczystych o nadesłanie dokumentów i w związku z tym rozprawę odroczył z terminem na piśmie (k. 65). Dokumenty wpłynęły do Sądu w dniu 15 lipca 2013 r. (k. 76). W piśmie z dnia 23 lipca 2013 roku powód, wobec zainicjowanego przez Sąd rozgraniczenia, zgłosił zarzut zasiedzenia fragmentów działki należącej do pozwanej, a to części działki nr (...) o pow. 14,98 m² i złożył wniosek o przesłuchanie świadka oraz stron co do kwestii tego zasiedzenia (k. 85).

W dniu 10 maja 2013 r., pod sygnaturą akt VI C 759/13/S, została zarejestrowana sprawa z powództwa M. G. (2) (k. 102). Pozew został wyłączony ze sprawy VI C 76/13/S. Akta VI C 759/13/S zostały przedłożone Sędziemu Referentowi w dniu 10 maja 2013 roku. W dniu 14 maja 2013 roku zostało wydane zarządzenie wzywające powódkę do uzupełniania braków tego pozwu, w tym przez jego sprecyzowanie (k. 104). W odpowiedzi na powyższe powódkę wskazała, że domagała się od M. G. (3) wydania części działki nr (...) o pow. 14,98 m² (część objęta zgłoszonym przez M. G. (3) zarzutem zasiedzenia). W dniu 28 czerwca 2013 roku zostało wydane zarządzenie, by dołączyć dowód doręczenia wezwania o braki pozwu (k. 107). W okresie od 12 lipca do 5 sierpnia 2013 roku Sędzia Referent przebywała na urlopie wypoczynkowym (k. 113). W dniu 6 sierpnia 2013 roku wydano zarządzenie o dołączeniu akt VI C 76/13/S i VI C 75/13/S (k. 114). W dniu 23 sierpnia 2013 roku zostało wydane zarządzenie o połączeniu do wspólnego prowadzenia i rozpoznania sprawy VI C 759/13/S ze sprawą VI C 75/13/S (k. 115).

W dniu 4 września 2013 roku nastąpiła zmiana Sędziego Referenta (k. 115/2). W dniu 9 września 2013 roku zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 10 grudnia 2013 roku z wezwaniem stron (k. 121). Na

rozprawie w dniu 10 grudnia 2013 r. został dopuszczony dowód z opinii biegłego geodety na okoliczność ustalenia spornych granic pomiędzy działkami (...) oraz ustalenia zakresu aktualnego posiadania (k. 177). W dniu 30 grudnia zarządzono ustalenie, który z biegłych podejmie się sporządzenia opinii (k. 194). Po ustaleniu biegłego, który podejmie się sporządzenia opinii, odezwa została skierowana do niego w dniu 20 stycznia 2014 roku (k. 213). 31 stycznia 2014 r. do Sądu wróciła korespondencja wysłana do biegłego z informacją o nieprawidłowym adresie (k. 212). W dniach 3-16 lutego 2016 r. Sędzia Referent przebywała na urlopie wypoczynkowym. W dniu 21 lutego 2014 r. zarządzono ustalenie prawidłowego adresu biegłego i ponowne ekspediowanie odezwy (k. 208). Zarządzeniem z dnia 28 kwietnia 2014 roku biegły został ponaglony o zwrot opinii z aktami w terminie 1 tygodnia, pod rygorem nałożenia grzywny (k. 215). W dniu 29 kwietnia 2014 r. biegły wniósł o przedłużenie terminu na wykonanie opinii do dnia 16 czerwca 2014 r. (k. 216). Termin ten został mu przedłużony zarządzeniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. Biegły przedłożył opinię w dniu 9 czerwca 2014 roku (k. 218). Zarządzeniem z dnia 12 czerwca 2014 roku polecono doręczyć odpis opinii stronom z określeniem czternastodniowego terminu do składania zarzutów (k. 232). M. G. (2) wniosła zarzuty do opinii w piśmie z 7 lipca 2014 r. (k. 235). Z kolei powód, w piśmie złożonym w dniu 8 lipca 2016 r., w związku z treścią opinii, zmodyfikował żądanie pozwu i treść zarzutu zasiedzenia (k. 237). W dniu 1 sierpnia 2014 roku doszło do zmiany Sędziego Referenta (k. 244). Zarządzeniem z dnia 1 sierpnia 2014 roku polecono doręczenie pozwanej odpisu pisma powoda ze zmodyfikowanym żądaniem - z wezwaniem do ustosunkowania się do tego pisma w terminie 2 tygodni (k. 245). Pozwana złożyła stosowne pismo w dniu 10 września 2014 roku (k. 251). Zarządzeniem z dnia 15 września 2014 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 28 listopada 2014 roku, a biegły został wezwany do ustosunkowania się do zarzutów pozwanej do opinii (k. 254). 1 października 2013 r. biegły złożył wyjaśnienia do opinii (k. 260). Zarządzeniem z dnia 14 października 2014 r. polecono doręczenie stronom odpisy opinii uzupełniającej i określono dwutygodniowy termin do składania zarzutów (k. 264). Powód w dniu 12 listopada 2014 roku złożył pismo procesowe z wnioskiem o zasiedzenie fragmentów działki należącej do M. G. (2) (k. 265). Na rozprawie w dniu 28 listopada 2014 roku pozwana wystąpiła z propozycją ugodową, ale powód na nią nie przystał. Pozwana została pouczone o obowiązkach dowodowych, oświadczając, że podtrzymuje dotychczasowe, a nadto wnosi o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. G., zaś powód złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. O.. Sąd dopuścił dowód z zeznań pięciu świadków na okoliczność samoistnego posiadania i jego czasokresu co do nieruchomości objętych postępowaniem. Pełnomocnik powoda złożył wniosek o niewyznaczanie rozpraw w okresie od 16 do 27 lutego 2015 roku z uwagi na urlop. Pozwana przychyliła się do wniosku o wyznaczenie rozprawy na marzec 2015 roku. Termin rozprawy został w związku z tym wyznaczony na dzień 3 marca 2015 roku - celem przesłuchania 3 świadków i na dzień 6 marca 2016 roku - celem przesłuchania 2 świadków (k. 274). Druga z wymienionych rozpraw była prowadzona przez innego Sędziego w zastępstwie i w związku z tym celem prowadzenia dalszych czynności została odroczone z terminem na piśmie (k. 331). W dniu 30 marca 2015 roku zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 12 czerwca 2015 roku z wezwaniem stron do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania – k. 336. W dniu 19 maja 2014 roku powód złożył pismo z wnioskiem o przesłuchanie świadka E. B. w miejscu zamieszkania, podnosząc, że o jej istnieniu powziął wiedzę w nieodległym czasie (k. 344). Na rozprawie w dniu 12 czerwca 2015 roku Sąd - po wysłuchaniu wyjaśnień co do przyczyn złożenia wniosku o przesłuchanie świadka E. B. dopiero na tym etapie postępowania i wysłuchaniu stanowiska pozwanej - zdecydował o dopuszczeniu dowodu z zeznań tego świadka i w konsekwencji tego odstąpił od przesłuchania stron. Termin przesłuchania świadka w miejscu zamieszkania został wyznaczony na dzień 10 września 2015 roku, a na dzień 22 września 2015 roku został wyznaczony termin rozprawy celem przesłuchania stron (k. 353). Na wyznaczonych terminach zostały przeprowadzone zaplanowane czynności. Na rozprawie w dniu 22 września 2015 roku pozwana złożyła pismo z dokumentami. Sąd celem zapoznania się z nimi i rozważenia skierowania odezwy do biegłego geodety rozprawę odroczył bez wyznaczania terminu (k. 371). Zarządzeniem z dnia 2 listopada 2015 roku pełnomocnik pozwanej został wezwany do wskazania, czy wobec stanowiska pozwanej, że zapłaci za powierzchnię pod zwisającym styropianem i z powołaniem się na art. 231 k.c. składa ona roszczenie w ramach niniejszego postępowania o przeniesienie własności zajętej działki na odpowiednim wynagrodzeniem (k. 379), w odpowiedzi na co, w piśmie z dnia 30 listopada 2015 roku pozwana oświadczyła, że wnosi o zobowiązanie powoda do przeniesienia własności nieruchomości stanowiącej część działki o nr (...) o pow. 1,70 m² na rzecz pozwanej (k. 386). Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2015 roku został dopuszczony dowód z opinii biegłego do spraw szacowania wartości nieruchomości na okoliczność ustalenia wartości części działki nr (...), to jest gruntu o powierzchni 1,70 m² objętego żądaniem opartym

na art. 231 k.c. (k. 389). Po ustaleniu biegłego, który podejmie się sporządzenia opinii, odezwa została skierowana w dniu 25 stycznia 2016 roku (k. 392).

W dniu 24 lutego 2016 roku pozwana złożyła wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie egzekucji lub postępowania wykonawczego w sprawie VI Co 15/15/S (k. 398). Zarządzeniem z dnia 25 lutego 2016 roku pełnomocnik pozwanej został wezwany do uiszczenia opłaty od tego wniosku w wysokości 100 zł - w terminie 1 tygodnia pod rygorem zwrotu wniosku (k. 399). W dniu 29 lutego 2016 roku biegły złożył wniosek o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii szacunkowej z powodu jego trudnej sytuacji rodzinnej (k. 401). Termin ten został przedłużony o 3 tygodnie zarządzeniem z 2 marca 2016 r. (k. 402). W dniu 10 marca 2016 roku pozwana przedłożyła dowód uiszczenia opłaty od wniosku o udzielenie zabezpieczenia (k. 404). Zarządzeniem z dnia 16 marca 2016 roku polecono zwrócić się do biegłego o zwrot akt celem rozpoznania wniosku o zabezpieczenie (k. 406). Biegły zwrócił akta z opinią w dniu 24 marca 2016 roku (k. 409). W dniu 18 kwietnia 2016 roku zarządzono dołączyć akta VI Co 15/15/S (k. 454). Akt nie dołączono, albowiem znajdowały się w Sądzie Okręgowym celem rozpoznania zażalenia, o czym poczyniono zapisek urzędowy (k. 454). W dniach 21 kwietnia i 25 maja 2016 roku Sędzia Referent sprawował zastępstwo na części spraw na rozprawie za nieobecnego sędziego (k. 455). W dniu 10 czerwca 2016 roku został wyznaczony termin rozprawy na dzień 27 września 2016 roku oraz ponownie polecono dołączyć akta VI Co 15/15/S (k. 459). Akta zostały dołączone 17 czerwca 2016 r. (k. 459). W dniu 2 sierpnia 2016 roku zostało wydane postanowienie o oddaleniu wniosku pozwanej o udzielenie zabezpieczenia (k. 436). Odpisy postanowień zostały doręczone pełnomocnikom w dniu 8 i 25 sierpnia 2016 roku. Na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. strony wskazały, że co do części żądań podejmą próby ugodowe. Sąd zobowiązał strony do wskazania w terminie tygodniowym stanowisk co do jednego z roszczeń. Celem oczekiwania na stanowiska stron odroczone rozprawę na dzień 25 października 2016 r. (k. 496). Na rozprawie w dniu 25 października został wydany wyrok częściowy (k. 528).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Skarga zasługiwała na częściowe uwzględnienie, jedynie w zakresie postępowania o udzielenie zabezpieczenia.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz.1843 z późn.zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Ocena, czy zaistniała przewlekłość zawsze musi odnosić się do realiów konkretnej sprawy i przyjętego trybu postępowania. Pojęcie przewlekłości generalnie dotyczy stanów czy zdarzeń nadmiernie rozciągniętych w czasie, przy czym nie jest zależna jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć strony, ale od czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur. W przypadku spraw sądowych chodzi o to, by podejmowane czynności odbywały się bez zbędnej zwłoki, której nie dałoby się uzasadnić, a która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań. Tylko więc nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki, o jakim mowa w ustawie (m.in. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11.05.2005r., II S 26/05, LEX nr 151808).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy w pierwszej kolejności wskazać, że sam czas trwania przedmiotowego postępowania sądowego z pewnością nie może być uznany za krótki, jednak nie jest to czynnik determinujący ani wystarczający dla stwierdzenia przewlekłości postępowania. Uwzględniając powyższe wywody prawne o charakterze ogólnym należy wskazać, że czas trwania postępowania musi zawsze być oceniany w kontekście czynników obiektywnych takich jak stopień skomplikowania sprawy, ilość uczestników, którym trzeba doręczyć orzeczenia nie narażając się na zarzut nieważności postępowania, czas niezbędny do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur, ilość składanych przez strony pism i wniosków, stopień prawnej i faktycznej zawilości sprawy.

Wiele z tych czynników w sposób oczywisty rzutowało na czas trwania niniejszego procesu. Przede wszystkim łączy on w sobie w istocie dwa osobne powództwa, dwie osobne sprawy, jedynie połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Charakter żądań stron spowodował zarazem, że w sprawie musi być rozpoznana, tym razem z urzędu, jeszcze jedna, właściwie całkowicie odrębna sprawa – postępowanie o rozgraniczenie. W sprawie o rozgraniczenie zostały zgłoszone przez strony zarzuty zasiedzenia, co jeszcze bardziej komplikuje sprawę faktycznie i prawnie oraz rozszerza zakres badania sprawy. Jakby tego jeszcze było mało, w listopadzie 2015 r. skarżąca zgłosiła jeszcze jedno żądanie do rozpoznania w niniejszej sprawie, z tzw. prawa zabudowy (art. 231 k.c.). W efekcie w tym jednym procesie skumulowanych zostało właściwie kilka postępowań, z których każde mogłoby toczyć się jako w pełni samodzielny proces. Rozpoznając skargę na przewlekłość i oceniając czas trwania postępowania przede wszystkim ten fakt należało mieć na uwadze, gdyż w sposób oczywisty i w sposób wręcz geometryczny wpływa on na przebieg postępowania, podejmowane czynności i efekcie końcowym – jego czas.

Pomimo takich trudności czynności procesowe były w sprawie dokonywane absolutnie bez zbędnej zwłoki. W całym postępowaniu być może tylko jedna czynność, doręczenie stronom opinii biegłego P., mogła być dokonana szybciej. Opóźnienie to było jednak jedynie incydentem, na którym nie można opierać negatywnej oceny procedowania referenta i wykonywania jego zarządzeń przez sekretariat. Na uwagę zasługuje bardzo dobra praktyka działania referenta w sprawie polegająca na jednoczesnym wyznaczaniu kilku terminów rozpraw dla dokonywania przesłuchań kolejnych świadków, co niewątpliwie skraca czas pomiędzy poszczególnymi rozprawami.

Na wydłużony czas postępowania niewątpliwie wpływ miało także mnożenie pism przez obie strony procesu. Nie dość, że w pismach tych strony prezentowały i mnożyły, często powielając, swoje twierdzenia i zarzuty, to w wielu pojawiały się też kolejne wnioski dowodowe, które zamiast być kumulowanymi i zgłoszonymi na wstępnym etapie procesu, to były rozciągnięte na kolejne miesiące, żeby nie powiedzieć lata. Co istotne, obie strony reprezentowane są przez fachowych pełnomocników i ci winni zadbać o to by wszystkie wnioski były skoncentrowane, a nie „rozrzucone” w czasie po całym procesie. Mało tego, niejednokrotnie pisma procesowe z ważnymi twierdzeniami, zarzutami i wnioskami składane były dopiero na rozprawie (bodaj dwukrotnie dotyczy to pism skarżącej), co uniemożliwiało zapoznanie się z tymi pismami przed rozprawą nie tylko drugiej stronie, ale i sądowi i wymuszało odraczanie rozpraw. Skoro sama skarżąca była autorem takich praktyk, to nie ma teraz możliwości krytykować rzekomą opieszałość Sądu, m.in. tym powodowaną. Co w tym miejscu szczególnie istotne, także żądania stron pojawiały się dopiero w kolejno składanych pismach. Jedno z nich, dość istotne, oparte na art. 231 k.c., żądanie zresztą samej skarżącej, które wygenerować musiało kolejne czynności procesowe, w tym opinię biegłego do spraw szacowania nieruchomości i roztrząsanie jej wyników, zostało zgłoszone dopiero w listopadzie 2015 r., a więc właściwie po prawie trzech latach od zainicjowania procesu. Takie jej działanie jest oczywiście procesowo dopuszczalne, ale z pewnością samo generując czas trwania procesu pozbawia stronę legitymacji do żądania stwierdzenia przewlekłości. Fakt zgłoszenia tego żądania w listopadzie 2015 r. i jego skutek w postaci konieczności przeprowadzenia szeregu z nim związanych czynności procesowych i dowodowych wymagających czasu, czyni zupełnie niezrozumiałym twierdzenie tej samej skarżącej, że proces powinien być zakończony we wrześniu 2015 r.

Takie konieczne czynności jak: opinie dwóch różnych biegłych, dwóch różnych specjalności, czy przesłuchiwanie świadka w miejscu jego zamieszkania, także w sposób oczywisty, ale zarazem obiektywny i niezawiniony przez Sąd, wydłużały to postępowanie.

Podsumowując, Sąd Okręgowy nie dopatrył się w przebiegu postępowania i działaniach Sądu właściwie żadnych wadliwości, które skutkowałyby nieuzasadnionym czasem trwania tego postępowania. Skarga więc co do zasady podlegałaby oddaleniu, gdyby nie jeden incydent, którego waga jest jednak na tyle istotna, że nie sposób było przejść obok niego do porządku dziennego. Chodzi mianowicie o wniosek skarżącej o udzielenie zabezpieczenia. Wniosek ten, zgodnie z przepisami k.p.c., powinien być rozpoznany w terminie 1 tygodnia, gdy tymczasem rozpoznany został po prawie 6 miesiącach. Na taką przewłokę trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie i jej wyjaśnienie. Zauważyć należy, że referent widział ten wniosek i właściwie na niego zareagował. Nie mógł, choć chciał, rozpoznać go niezwłocznie, bo akta egzekucyjne były przesłane do Sądu odwoławczego z zażaleniem. Referent monitorował te akta do 18 kwietnia 2016 r., kiedy to na pewno akta były jeszcze w Sądzie II instancji. Po raz kolejny o akta zwrócił się jednak dopiero 16 czerwca 2016 r. i pomimo dołączenia tych akt w następnym dniu, z nieznanymi i nie dającymi się przez to usprawiedliwić przyczyn, wniosek rozpoznał dopiero 2 sierpnia 2016 r.. Przewłoka w tym zakresie (mniej więcej od maja do 2 sierpnia 2015 r.) jest oczywista i nie sposób było ją usprawiedliwić.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy, uwzględniając skargę sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2 000 zł do 20 000 zł. Żadaną przez skarżącą kwotę 5 000 zł należy uznać za stanowczo zbyt wygórowaną, odpowiednią natomiast do wagi przewlekłości oraz interesów skarżącej, wobec uchybienia terminowości jedynie w zakresie incydentalnego w sprawie postępowania zabezpieczającego, była kwota 2 000 zł. Żądanie przez skarżącą kwoty wyższej nie znajduje uzasadnienia w charakterze sprawy, w której idzie o części nieruchomości o minimalnej powierzchni i takiej wartości (vide. opinia biegłego P.). Niemniej jednak analiza akt doprowadziła do obiektywnego stwierdzenia przewlekłości, która powinna zostać uznana za rażącą z racji jej długości i z racji szczególnego postępowania (zabezpieczającego), w jakim została stwierdzona. W ocenie Sądu Okręgowego kwota 2 000 zł jest adekwatna do stopnia uchybień, dolegliwości doznanych z tego tytułu przez skarżącą oraz łącznego czasu trwania przewlekłości postępowania.

Wobec uwzględnienia skargi, w trybie art. 17 ust. 3 ustawy, zwrotowi na rzecz skarżącej podlegała uiszczona tytułem opłaty od skargi kwota 100 zł.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Joanna Czernecka SSO Krzysztof Wąsik SSO Zbigniew Zgud